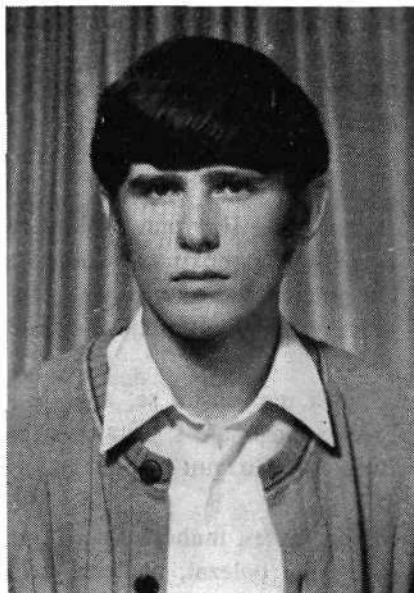

Pesmi

Franc
Černigoj

Sivo morje obliva skalne čeri...
(Čer: Dnevnik kaznjenca)

**BARVNA
SLEPOTA**

Jeklene navpičnice oklepajo okrogel prostor
Veter veje med rešetkami kletke.
Domovanje moje duše.

Nabodena na lastno os se brezbarvno vrti
prepelica na ražnju, ki ga poganja elektromotor.
Močna luč v ozadju.

Jeklene palice temno odsevajo, bela duša.
Vrtenje presnavlja črne sence železja:
jetniška sivina, goli otoki.

Sivo sonce sveti z neba, sivi metulji;
sive solze kapljam v pomladni dan.
Prazne oči, mrtvo srce.

STRUPENO
SOZVOČJE

Prozorna krila nevidnih muh — na drobno zrezan težki zrak,
rišejo ogenj v očeh, pred spačenim obrazom — krvava svila,
komarji bližajoč se rastejo, cefrajo mrežo živcev,
muhe, mušice, obadi, brenclji vseh vrst... —
brenčanje zamira, se bliža, nešteti tresljaji v sekundi,
krila, nešteto sekund, dnevi, večeri...

Dolga rezila škrlatnih zvokov režejo, vrtajo, iščejo,
v vozlišču globoko za očmi se sekajo — poletni dan.
Gu guu gu, gu guu gu, gu guu gu,
grlice grulijo, se ljubijo, se ljubijo...

... duši me, dušim se, zrak je strupen! Streljaj!
Prečne diagonale s pritajenim začetkom pojemajočega konca.
Brani se! Gu guu gu, gu guu gu — poletni dan.

Mrčes, mrčes, muhe, komarji, grlice, krilata mrčes,
prenašalci bolezni, nadležni helikopterji,
sestrelil vas bom, zastrl pred vami okna, zabil vrata,
zazidal se bom, v tej igri ne bom več sodeloval,
pometel bom za vami, počistil, zabrisal, vse zabrisal...

ZAŠLA
PTICA

Včasih bežna ptica — kot spomin na bogvekaj,
preleti označen prostor pred mojim oknom —
delček njene širne svobode,
kjer prazne plavajo moje oči.

Njen plahi let se zaplete v živčne mreže oči.
Mrtva bol mi vzdraži možgane in kljuje,
ko ptica osuplo prhutaje trga drobne zanke,
ko kljuva vidne nitke nihajočih zrkel.

Živci popokajo: ptica je prosta.
Kot blazna zakroži v prostoru pred oknom.
Svobodna ne ve kam... in se požene.

Njen smrtni krik (nekje za mojim oknom)
je komaj slišen v valovanju prostosti.
Ptica umira. Ni slišati bitja mojega srca.

VLAŽNI Rešetke na oknu, darujem umirajoče telo, razkošje:
 ŽARKI bolna svetloba med zelenimi rezili perunik;
 kaplje krvi iz aprilskih oblakov, drobno pršenje;
 živi noži čudnega cvetja, svetlo odseva kri na zelenem.

Telo prenikam skozi železje, cvetlična greda, zelena rezila;
 vlažna pesem iz zemlje, polni toni, puhtenje;
 krvaveče dlani, presejano sonce iz gostih oblakov,
 sablje, žejne krvi, odtekan v aprilski dan.

VRAČANJE Vračam se
 v pokrajino meglenih rek,
 kjer še nisem bil.

Vračam se
 z natanko določenih črt,
 da me odnese reka.

Z njenim tokom
 se vrnem na polja,
 ki so davno preživeta.

Orsolya
Gállos

Madžarska lirika šestdesetih let

Ko govorimo o madžarski liriki, moramo v prvi vrsti omeniti to, da je biti madžarski pesnik zmerom pomenilo poslanstvo, »službo narodu« in da se pred to nalogo tako rekoč nikoli nobeden od tistih, ki so sukali pero, ni mogel zapreti v »slonokoščeni stolp«, kajti naše ljudstvo je pogrešalo tistih mirnih, tihih obdobj, ki bi bila naklonjena tovrstnemu obnašanju. Pesnik Gyula Illyés piše o tem v svoji izpovedi z naslovom *Kdo smo, kaj smo?* naslednje: To ljudstvo — ljudstvo, katerega sin sem — je neprestano živelo v smrtni nevarnosti, nenehno se je bojevalo za obstoj...« Naša književnost je bila tako vse od svojih začetkov do današnjih dni ogledalo zgodovinske usode, narodovega obstoja. To nalogo, sprejeto kot obveznost, je prav naša lirika povzdignila v splošno književnost. Te splošnosti naša proza zaradi nešteti vzrokov, ki zahtevajo zapletene raziskave, ni mogla doseči.